

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 14 SEPTEMBER 1913.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

TVÅ MÄRKESDAGAR

Fru Gurli Ulff,
f. Åberg, fyller
70 år den 14 sep-
tember.

NÄR GAMLA DRAMATISKA teatern för ett antal år sedan jämnades med jorden, funnos endast några få af de artister kvar i lifvet, som voro med om att skapa en af denna scens glansperioder. Fru Gurli Ulff, f. Åberg, som den 14 d:s fullbordar sitt sjunde decennium, tillhör den strängt utgallrade gruppen. Men trettio år äro flydda sedan ridån sista gången gick ned öfver hennes konstnärskap, och därför anser hon sig vara så "historisk", att ingen längre kommer ihåg henne, och kunde vid det besök vi hade nöjet göra henne häromdagen icke förstå, att hon förljänade att det spilldes några ord på hennes gärning.

"Jag försäkrar er," sade hon, "den plats jag fyllde vid teatern kan karaktäriseras med

i vår teaterhistoria.

Fru Julia Håkansson firade den 4 sept. sin 60-årsdag.

som många andra scenens adepter, sin teaterbana vid balletten. Några större förhoppningar ingaf ej den bleka och slankiga flickungen under öfningarna, och när utgallringens stund kom och man så att säga skulle skilja fåren från getterna hängde det på ett hår, att hon blifvit kasserad. Men tack vare en välvillig och konstförståndig persons ingripande i det kritiska ögonblicket fick hon komma med bland de utvalda, fick på allvar begynna sitt utvecklingsarbete, fick roller, men inte ett öre beladt.

"Men ni kan tro att jag kände mig glad i alla fall," sade hon, då hon rekapitulerade sina teaterår. "Jag minns, man hade tilldelat mig Brittias parti i "Värmlänningarne", det var ju ingen uppgift att tala om, men lika godt, det var en roll... en roll!... En dag bar det sig

Fru Gurli Ulff, f. Åberg, som Agnes i "Dagward Frey".

det korta uttrycket: "Jag var en utilitet."

Fru Ulffs blygsamma värdesättning af sig själf gendrifves dock af teaterannalerna, där det framhålles, hur hon exempelvis som den unge Richelieu i "Richelieu första vapenbragd" och Beatrice i Shakespeares "Mycket väsen för ingenting" ådagalade så mycken grace och skälmskhet i spelet, att hon med rätta blef en af våra bästa ingénuer på den tiden.

Den lilla Gurli Åberg började,

Fru Ulff som "Orleanska jungfrun".

inte bättre än att jag kom för sent till repetitionen. Fru Bock — fru Berta Tammelin's mor — instruerade oss, och hon höll strängt på disciplinen. När jag med åtskilligt blandade känslor inträdde på scenen, afbröts repetitionen och fru Bock sade: Jaså, det har gått så långt nu, att de äldre ska vänta på de yngre... Men vi ska dra af på lönen, det är ett praktiskt botemedel mot att komma för sent. — Den hotelsen tog jag dock ganska lugnt, ty jag hade som sagdt ingen lön, och att jag inte passat på tiden, berodde egentligen på att jag inte heller hade någon klocka... Dock, hvad gjorde det... jag var vid teatern, jag skulle bli skådespelerska och det sjöd i mig af lust att komma fram... Kristiania blef platsen för mitt genombrott. Där spelade jag Richelieu och Beatrice för — 100 kr. i månaden... Men var lönen liten, så var den konstnärliga framgången desto större. När jag kom tillbaka till Sverige, fick jag med lätthet engagemang och naturligtvis högre lön... Från mina första teaterår vid Dramaten minns jag att jag lyckades öfver all förväntan i en roll i Sardous "Onkel Sam", hvilket gaf en gammal, mig tillgifven farbror anledning att förära mig 10 kr. att fästa på — och det gjorde jag samvetsgrant: jag bjöd alla kamrater på chokolad och bakelser på ett konditori. Det gick lätt att ha roligt under anspråkslösa former den tiden.. Min stöfsten på artistbanan har visst varit min röst... jag ville gärna tala för hårdt, och som Johanna i Schillers "Orleanska jungfrun" syndade jag nog åtskilligt i den vägen. Men en kväll, då jag spelade rollen, var jag sjuk, och jag kände, hur hela min framställning led däraf. Efter föreställningens slut kom fru Tammelin upp till mig på scenen och sade: I kväll var du ypperlig som Johanna. Ditt spel hade just den rätta måttfulla prägeln och din röst klingade mjuk och naturlig... Jag häpnade... Men jag är ju sjuk, sade jag... Då önskar jag att du alltid måtte vara det, fick jag till svar."

Fru Ulf hade ett charmant teaterutseende, och detta i förening med hennes smärta, raka gestalt gjorde att hon tog sig särdeles bra ut i salongskomedierna. Hennes sceniska skaplynne var käckhet och skälmeri i förening och därför kunna skapelser som Richelieu och Beatrice räknas till hennes bästa. Men hon fick också stora dramatiska gestalter på sin lott, och hon spelade dem ärligt och samvetsgrant, äfven om hon kände, att diktens klädnad där stramade en smula i sömarna. Det antal roller hon utfört, roller af myc-

Fru Ulf som Richelieu i "Richelieus första vapenbragd".

ket olika natur, är betydande och hon betydde också mycket för den scen hon skänkte sina bästa arbetsår. Hon var åtskilligt mera än en utilitet — hon var en artist, som har sin gifna plats i svensk teaterhistoria.

Fru Julia Håkansson tillhör alljämt våra aktuella dramatiska konstnärer. Hon är karaktärsskådespelerskan med det starka intellektet och förmågan af djupgående själsanalys. Det är därför en brist, ja, ett ousäkligt fel att hufvudstadsscenen icke mera än hvad som sker tillgodogör sig hennes ypperliga tolkningskonst. Vi ha visserligen sett hennes gripande, detaljskarp utformade fru Hjelm i "Kung Midas", hennes Paola i "Tanquerays andra hustru", hennes lyckade sträfvan att göra en människa af den underliga Rita i "Lilla Eyolf", den gåtfulla Ibsendikten, och åtskilliga andra egenartade moderna kvinnor, som hon gestaltat och belyst med sin rika intelligens. Men det är som om vederbörande teaterledare tänkte: nu kan det vara nog tillsvidare — nu unna vi fru Håkansson en paus.

Men jag vill gärna tro att den konstälskande publiken har en annan mening. Fru H. är en artist med så själfständigt skaplynne, så au niveau med den moderna tidens känslolif, att hennes talang bör utnyttjas, medan den ännu har sin fulla bärkraft.

Hennes senaste framträdande i en ny uppgift var som Klytemnestra i Hoffmannsthal's "Elektra", men varken det antika eller klassiska dramat finner full resonans i fru Håkanssons hypermoderna temperament. Hon är med alla sina fibrer bunden till dagens lif; dess heta puls, dess skepsis och af kulturen förfina brutaltet samt dess rationalism, skulle i henne finna en förträfflig folk, om de uppgifter, som man får antaga vänta henne, äga tillräcklig nutidsprägel.

Jag kan i detta sammanhang ej underlåta att erinra, att fru Håkansson tillhör de skådespelerskor, som ännu ej gripits af begäret att filma. Det pekar hän på pietetskänsla för

den konst hon ägnat sig åt och som aldrig borde profaneras af att rullas fram på biografduken. Hur kan man öfver hufvud vilja filma Strindberg och Ibsen, där det talade ordet betyder allt, åtminstone det väsentligaste, göra pantomim af "Fadern", "Rosmersholm" o. s. v.

Fru Håkansson kan därför räkna sig tillgodo erkännande från alla dem, som i scenkonsten framför allt önska höra klangen från diktarens instrument: det talade ordet. —

Den framstående artisten erhöi på sin sextioårsdag, d. 4 sept. medaljen Litteris et artibus, och var för öfrigt föremål för en varm hyllning från konstnärskamrater från hela landet.

E. H-N.

Fru Julia Håkansson som mrs Bertram i "Skärseld". Ateljé Jæger foto.

Prenumerationspris:

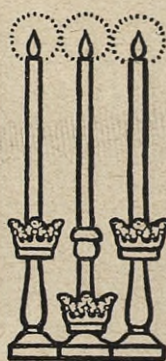
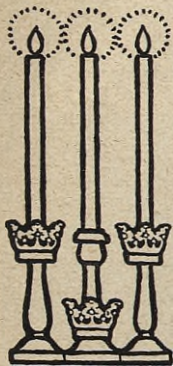
Vanl. upplagan:	Praktupplagan:
Helt år..... Kr. 6.50	Helt år..... Kr. 8.—
Halft år..... > 3.50	Halft år..... > 4.25
Kvartal..... > 1.75	Kvartal..... > 2.25
Lösn:r..... > 0.12	Lösn:r..... > 0.15

Idun's Byrå o. Expedition, Mästersamuelsg. 45.

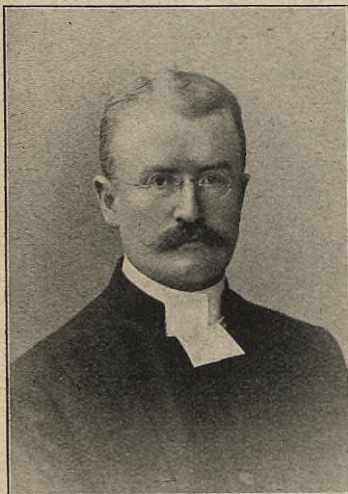
Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10-4.	Kl. 9-6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11-1.	Kl. 9-6.
Verkst. direktören kl. 11-1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser debiteras 30 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.
25 öre efter text.	
30 öre å textside.	
20 % förhöjning å särskild begärd plats.	

SVENSKT KYRKOLIF

Hvilka kraf ställer vår moderna tid på kyrklig omvårdnad om militären?

BLAND DE PROBLEM, SOM UNDER DE SENARE ÅREN RÖRT sig i kyrkliga kretsar och ännu alltjämt vänta på sin lösning, är frågan om religionsvården vid våra truppförband. I denna fråga uttalar sig i dag med sakkännedom och intresse regementspastorn vid ett af våra mera bekanta regementen (Andra lifgrenadjärregementet, f. d. "Östgöta ryttare"), hofpredikanten Gustaf Malmberg. I så allvarliga tider som våra torde hans inlägg ha förutsättning att påkalla uppmärksamhet från alla sanna patrioters sida.

GAMLA ÄRO ANORNA, DÅ DET gäller Svenska kyrkans arbete inom landets här. Under Gustaf Vasas tid anställdes själasörjare vid det uppbyggade krigsfolket och Gustaf Adolf gaf åt detta kyrkans arbete den gestaltning, hvars grunddrag än i dag spåras. Under Carlarnes dagar med deras med- och motgångar pröfvades, utvecklades och stadfästes krigsprästintititionen än vidare. Den visade också sin stora betydelse såväl i stridernas som i fångenskapens dagar genom en insats af religiös och fosterländsk art, som hör till det vackraste som möter oss från dessa blad i de svenska häfverna. — Ingen röst har under dessa århundraden inom statens offentliga lif höjts emot anordningen med militärpräster, tjänstgörande äfven under fredstid. Det var först vid 1828—30 års riksdag efter en jämförelsevis lång fredstid som en enskild motionär af sparsamhetsskäl framställde förslag om regementsprästsyssloras indragning, hvilket emellertid af riksdagen på vederbörande utskotts afstyrkande afslogs. I detta afstyrkande heter det bland annat: "Då vid indelningsverkets upprättande krigsprästerna uppfördes på stat, skedde det troligen, emedan man på den tiden föresällde sig, att präst och soldat under fredslugnet behöfde närmare lära känna hvarandra för att vid ett blifvande fälttåg, den förre med önskad framgång kunna gifva, den senare med skyldig uppmärksamhet emottaga en trogen varning, ett nyttigt råd och på själfva slagfältet med innerligare förtroende åhöra ett tröstens eller fridens ord." — Detta uttalande är framsprunget ur verklig erfarenhet om folkets lif och ägde därför och äger alltjämt den största bärighet. Sedermera ha under årens gång förslag framställts och ändringar gjorts och för närvarande är saken ordnad så, att den gamla regementsprästinstitutionen finnes kvar i sin enklaste gestalt: i allmänhet en präst på hvarje regemente eller kår, tillsatt på förordnande och aflönad med i regel ett tusen kronor om

året. Alltså äger verksamheten karaktär af bisyssla. — Att en dylik anordning ej fyller måttet inför uppgiftens allvar är lätt att inse. Den andliga omvårdnaden har ej fått hålla jämna steg med utvecklingen i öfrigt på det militära området. Då regementspastorn vanligen är hänvisad till annan prästerlig syssla som hufvudsak för sin utkomst och än vidare icke är berättigad vare sig till reseersättning eller dagtraktamente kan han med bästa vilja icke för sitt regemente vara, hvad han under gynsamare förhållanden kunde och borde, utan inskränkes på grund häraf och äfven i följd af det obestämda och föga auktoritativa i hela hans ställning ofta hans arbete till den söndagliga gudstjänsten samt ett och annat föredrag och något besök i soldathemmet, om sådant finnes. Många gånger har också från både officiellt och enskildt håll önskan uttalats om en ändring till det bättre. Och Kungl. maj:t har

för några år sedan på framställningar af 1903 års kyrkomöte och allm. svenska prästkonferensen af 1908 tillkallat sakkunnige, hvilka biträdt inom landförsvarsdepartementet vid utarbetandet af förslag till regementspastorsinstitutionens omorganisation. Dessa sakkunnige, generallöjtnanten Gustaf Uggla och regementspastorn Ivar Hullin, hafva också i april 1908 afgifvit en synnerligen gedigen och intressant utredning, utmynnande i förslag till den andliga vårdens organisation inom armén. Någon reform har dock ännu ej företagits — en anledning till oro för hvar och en som ser djupare än till företeelsernas yta och som därför vill, att fosterlandets manliga ungdom i sin vanskeligaste ålder och medan den danas att kunna fylla en den skönaste medborgarplikt: att försvara sitt land, — särskildt under denna tid skall stå under de rikaste inflytelser af evangelisk Gudstro och kraft, faderernas och fosterlandets lifsnerv. Sannerligen de neddragande och förvillande makterna hvilade icke, och just här är för många ungdom den valplats, där godt och ondt föra en ofta ödesdiger strid inom hans bröst. Därför ställas stora kraf på kyrkans både officiella och enskilda verksamhet inom detta område. Af hvad som ofvan anförts framgår att förhållandena i fredstid kräfva detta i och för sig, och skulle en gång krigets tunga verklighet komma öfver oss, bli svaret och uppgiften oändligt större. Krigens erfarenhet ger också oförtydligt vid handen, att hvad som icke är väl ordnad förut under fredstid, det kan icke fylla sin uppgift under krigets dagar med deras oeftergifliga kraf på god och följdriktig förberedelse.

I korthet kunna de närmast liggande krafven angifvas vara, att truppförbandets präst bör sättas i stånd att mera odeladt ägna sig åt sitt militära arbete samt därför vara bosatt på förläggningssorten och tagas i anspråk för arbete både på det rent religiösa och på det mera humanitära området: föredrag, bildningskurser o. d., hvar till ju under den långa tjänstgöringstiden rika tillfällen erbjuda sig. Därigenom kommer han vanligen i ett mera personligt förhållande till de unga, hvilket är af stor vikt för framgången af hans arbete. Militärprästerskapets ställning och befogenhet bör också närmare preciseras, så att det vinner nödig auktoritet åt

Kyrkparad å Smålands husarregementets mötesplats å Ränneslätt i början af 1900-talet.

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerflökade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänd Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt Kartong.

Idans textpapper tillverkas af Klippan.

sitt arbete. Vidare bör regementspastorn vara själfskrifven ledare för det soldathems verksamhet, som bör finnas å hvarje garnisonsort. I soldathemmet bör nämligen mötes- och utgångspunkten vara för det frivilliga lekmanarbete, som bör utgöra en väsentlig del af den andliga och sedliga vården bland truppen. General Ugglå och regementspastor Hullin ha också i sitt förslag varmt förordat anställandet på frivillighetens väg af dylik lekmanakraft i de värnpliktiges led och yltra därom bland annat: "Militär-diakons uppgift är att vara vederbörande pastor behjälplig i dennes verksamhet inom regementets soldathem, sjukhus och kaseraner, att förmedla den personliga beröringen mellan manskapet och dess pastor samt att genom beredvillig tjänstaktighet och förtrouendeingifvande umgänge vara sina kamrater till hjälp och stöd i andligt och moraliskt hänseende". — Med den öppna blick som kyrkan visat sig äga för betydelsen af lekmannens insats i den gemensamma församlingsuppgiften genom inrättandet af en särskild diakonstyrelse är det att hoppas, att denna styrelse, hvilket för öfrigt på flera sätt redan skett och sker, skall än vidare understödja ett dylikt samarbete mellan präster och lekman i det militära arbetet. Den framväxande kyrkliga ungdomsrörelsen erbjuder sig här som en god hjälpare och i deras led böra nog militär-diakonerna sökas och finnas. För att förmedla bekantskapen och underlätta samarbetet mellan regementspastorn och ungdomsföreningarna bör denne aktivt deltaga i det kyrkliga ungdomsarbetet inom sina truppförbands inskrifningsområden. Här till erbjuda ju vintermånaderna rika möjligheter. Regementspastorn borde då sättas i tillfälle att besöka vederbörande församlingars ungdomsföreningar, tala vid deras möten och rådgöra med bygdens folk, både gamla och unga om det gemensamma viktiga arbetet för fosterlandets och hembygdens bästa, särskildt med afseende på lifvet under värnpliktsjänsrens fullgörande. Något af indelningsverkets ideella egendom synes mig skulle på detta sätt kunna bevaras: den omsorg om soldatens bästa både på lägerplats och rote, som helt visst låg befälet och regementets präst varmt om hjärtat och band dem alla tillsammans med ett band af förtroende, aktning och tillgifvenhet i det gemensamma arbetet, ett band som än vidare stärktes af känslan för den gemensamma hembygden.

Men hvad som skall göras, bör göras snart, ty de som så splittringens och upplösningens frön töfva icke. Staten må gripa sig an att ordna arbetet för att såmedels kunna leda och stödja de frivilliga församlingskrafter, som helt säkert icke skola utblifva då signal till inmönstring ges.

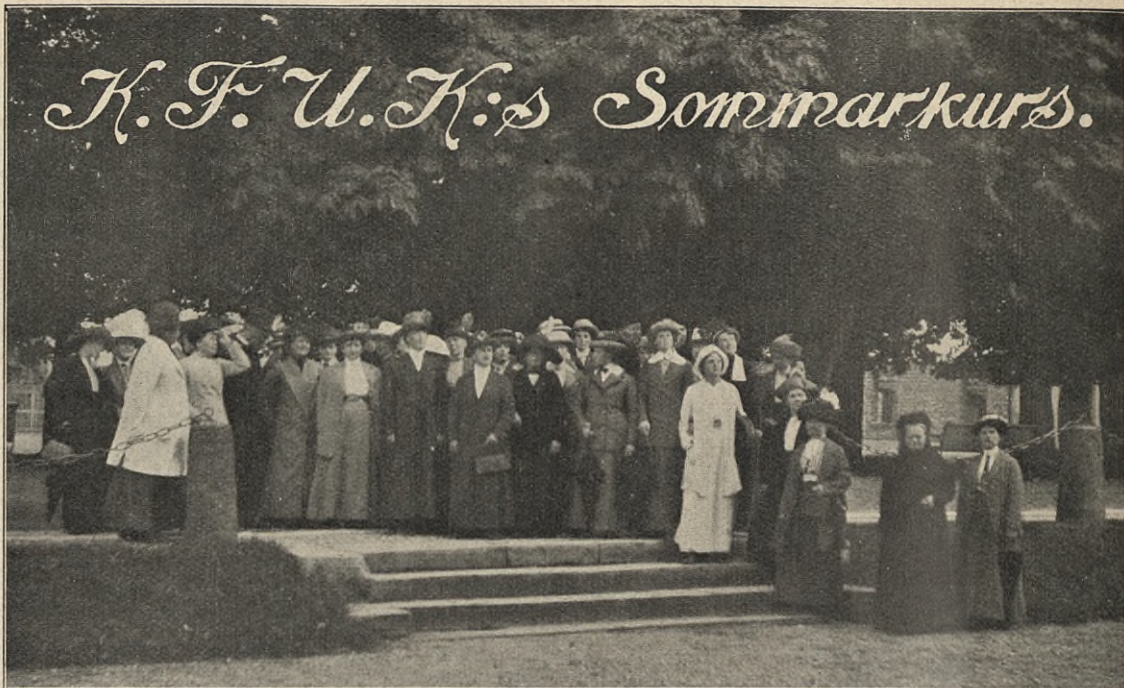
GUSTAF MALMBERG.

Ärade kvartalsprenumeranter

uppmånas vänligen att utan dröjsmål förnya prenumerationen, så att intet afbrott i tidningens regelbundna expedition må uppstå. Vi erinra också om att oktoberkvartalets prenumeranter åtnjuta favören att erhålla

Iduns intressanta julnummer

gratis, hvilket också i år har att uppvisa bidrag af ett flertal af våra främsta författare.

Kursdeltagarne på utfärd till Skara domkyrka.

EDAN FLERE ÅR TILLBAKA ÅR det vanligt, att Kristliga föreningen af Unga Kvinnor i Sverige anordnar en sommarkurs för sina medlemmar med undantag af de år, då svensk, nordisk eller världskonferens hålles inom landet. Dylika sommarkurser hafva hållits å olika platser, såsom å egendomen Ström utanför Söderfälje, i Gagnef uppe i Dalarna samt de tvenne sista åren å den välkända badorten Mösseberg, belägen i bördig och tillfallande västgöta-bygd. Syftet med dessa kurser är att bereda K. F. U. K:s medlemmar en afskild tid för

Vid detta års sommarkurs å Mösseberg voro omkring 60 medlemmar samlade, representerande 15 föreningar från Luleå längst i norr till södra Skånes slättland. Såsom ledare för bibelstudiet hade vi den förmånen att äga professor A. Kolmodin från Uppsala, hvilken i 14 föreläsningar gaf en storslagen, på djupa forskningar grundad öfversikt af bibelns sista bok — Uppenbarelsebo-

ken. Det var gedigen kunskap, som därunder gafs, men äfven en allvarlig maning att såväl skärskåda de yttre tids-händelserna, som att inrikta det egna lifvet under det eviga ljus, som möter ur denna underbara skrift.

Ordf. fröken Anna Roos, sekr. fröken Maria Lagerhjelm och fröken Sigrid Heurlin.

Kursens sångfåglar: "Lärkan" och "Taltrasten".

bibelstudium och samtal öfver betydelsefulla föreringsfrågor samt en sådan samvaro med kända och okända medarbetare, som kan verka uppfriskande och stärkande för det gemensamma målet. Detta är ju enligt K. F. U. K:s stadgar att verka för unga kvinnors väl i fysiskt, moraliskt, intellektuellt och andligt hänseende och att utan skillnad på kyrklig bekännelse, klass eller ställning i lifvet förena kristna unga kvinnor i en tro och en kamp omkring den, hvars namn K. F. U. K. bär i sitt föreningsmärke.

Fröken Sigrid Netzel, v. ordförande i Stockholms K. F. U. K.

Mer af uppbyggande art voro de gudstjänster, som höllos i Mössebergs brunnskyrka och missionshus samt i Falköpings kyrka, hvarvid både kursdeltagare och utomstående helt visst genom professorns ord mottogo djupa intryck af det eviga lifvets kraft och glädje.

Kursens andra föreläsare var fröken Elin Rydberg från Sundsvall, som i trenne kyrkohistoriska föredrag öfver Augustinus, Wesley, Schartau och Rosenius gaf sådana förträffliga skildringar af både deras lif och den tid, hvari de

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON

J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

JUVELER och PERLOR

af 1:ma kvalitet, väl och smakfullt infattade, till billigaste priser här i Skandinavien. Praktikkatalog och ringmått gratis.

KUNGL. HOFJUVELERARE. JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

lefde och verkade, att man kände sig ha fått på ett mycket behagligt sätt en ökad kärlek till kyrkans historia, manande till själfstudium och förkofran i dess kändedom.

Såsom ett genomgående diskussionsämne hade valts det, som af K. F. U. K:s världsförbundsstyrelse utsetts för behandling under den världskonferens, som skall äga rum i Stockholm under juni månad 1914. Dess tre hufvudpunkter äro: Kvinnan i hem, samhälle och det religiösa lifvet. Särskildt i diskussionerna om kvinnan i hem och samhälle voro meningarna lifliga och delade. Så t. ex. framhölls med ett visst vemod föreningslifvets söndrande inflytande å hemlifvet, under det på samma gång gafs bevis för, att just det kristna föreningslifvet lärt de unga att bättre fylla sina plikter i hemmen. Hvad samhällsfrågorna angår, voro alla eniga om de kristna kvinnornas skyldighet att söka intressera och utbilda sig för att kunna göra en insats till det samhälles och fosterlands gagn, hvars förmåner de åtnjuta, men med afseende på den rätta vägen till lösningen af dessa tidens spörsmål voro ju helt naturligt tankarne skiftande. Hvad dessa diskussioner dock tydligt präglades af, var en allvarlig önskan hos K. F. U. K:s medlemmar att hvar på sin plats bättre kunna fylla sin uppgift i hem, samhälle och församling såsom en verklig kristen, hvilken i lif och gärning tjänar sin Gud och sina medmänniskor.

Under större delen af kursen var det regnväder, men blef det någon gång uppehåll och sol under de ej allt för långa frilimmarne, kunde man vara säker om att finna en mängd K. F. U. K:are på det vackra berget eller vid de små trefliga kaffepaviljongerna, glada som lyckliga barn efter slutadt arbete. En oförgämlig solskensdag i alla afseenden midt i en svår regnperiod blef också utfärdsdagen, då målet var Varnhems och Skaras vackra kyrkor. På båda ställena gafs oss af prästmän, som kände och älskade sina kyrkors historia, en intressant redogörelse för deras öden, och särskildt i Varnhems mer än vanligt vackra klosterkyrka gjordes den så liffull, att man nästan tyckte sig kunna se och höra munkarne lite hvarstans i gångar och hvalf.

Efter intagen middag å Skaras nybyggda vackra hotell begaf man sig alljämt i solskens på hemfärd, och nog var det solskens i de varma, väl packade järnvägsvagnarne, ty där ljud glädligt samspråk och sång nästan utan afbrott. Med glädje och tacksamhet skildes man redan följande dag från hvarandra efter en tid, rik på intryck af högsta och ädlaste art.

Det är ej heller för mycket att våga tro och hoppas, att K. F. U. K. genom denna sin kurs skall sättas i stånd att bättre och vidare fylla sin uppgift till unga kvinnors väl i hem, samhälle och församling.

På det lilla afskedsmöte, där tack frambars för hvad som gifvits af K. F. U. K. såväl under denna kurs som eljes, sade en ung medlem, att för henne och många andra unga kvinnor den varit en kärlekens värmande, omslutande skyddsvakt. Ja, så är dess önskan, och dess mål kan uttryckas i de ord, som frambyros af en äldre föreningsmedlem: *Soli Deo Gloria.*

SIGRID NETZEL.

Lappo.

Vännen Lappo.

En hundhistoria

af

Rosa Fitinghoff.

Kellerman.

DET VAR KARAKTÄR PÅ LAPPO.

Det var till och med mycket karaktär på honom. Hvarken lock eller pock förmådde att ändra hans en gång fattade beslut.

Var han till exempel ute och gick med sitt herrskap, de på skidor och han på "alla fyra", och han af en eller annan orsak blef sårad, d. v. s. "sur", då gick han utan vidare ifrån vägen och lade sig i en drifva och där låg han. Han skulle legat där tills han frusit ihjäl, om de ej kommit och burit honom därifrån.

Likadant var det om han tyckte att de gått tillräckligt långt, då lade han sig ner, såg dödstrött och förbi ut, tydligen för utmattad att orka röra en tass, men vände de stegen emot hemmet, då orkade han springa och till och med jaga kråkor.

Men Lappo var hjälpsam. Sin egen mat bar han hem hvarje dag ifrån slaktaren, inlindad i papper och dinglande ifrån en snodd, som Lappo höll fast med tänderna. Först innanför den egna dörren slet han upp paketet och njöt af läckerheten.

Han bodde uppe i Norrland, i en småstad, det var kallt på vintern, otäckt kallt om både tassar och fötter, tyckte Matte, därför lärde hon honom att han skulle begagna en stor bricka, täckt af sand, i stället för att behöfva gå ut på kvällen, hvarje dag var det ny fin sand på brickan och hvarje dag kom den i bruk, ty Lappo var läraktig och snygg och det föll honom aldrig in att gå någon annanstans.

Då det skulle eldas gaf Matte Lappo vedträn ifrån vedlåren och så bar Lappo ett trä i taget till den kakelugn, där brasan skulle vara. Han kände själf uppdragets stora vikt och han var strålande glad, ingen skulle fått taga det ifrån honom.

Så blef Lappo sjuk, fick en släng af valpsjukan och ögonen varades igen, benen voro svåra att få med, men sitt arbete att hjälpa Matte med vedbärningen det ville han ej urakflåta. Då vedlårslocket öppnades, kom han raglande dit ut ifrån sin bädd och så försökte han att lotsa sig fram igenom rummen, svårt var det att reda sig, men stod allt så som det brukade, då gick det ändå något så när, men dock skafde vedträet ofta nog emot en möbel eller dörrpost, ibland stötte han t. o. m. sin nos rakt emot dem, men att gifva tapt, det gjorde han ej.

Han skulle få medicin indroppad i ögonen, det gjorde ondt och Lappo ansåg det vara fullkomligt onödigt, därför morrade han ogillande för hvar gång Matte gick fram till den hylla där flaskan stod. Han kunde ej se, men hvarje steg och handling som Matte gjorde, hade han dock reda på, ledd af hörseln.

Så blef Lappo frisk, men Matte var rädd om sin

Lappo och byltade väl in honom innan han sattes på kälken och drogs i väg ut på promenad.

Åkningen var rolig, tyckte Lappo, och ändå mera detta att blifva omhuldad och kelad med. Lappo blef inbillningssjuk!

Doktorn påstod att nu var han frisk som den sundaste unga hund i världen, men Lappo fann det mera i öfverensstämmelse med sin smak att spela sjuk, därför gjorde han det.

Ibland hände det förstas att han glömde sig, kunde taga ett skutt ur det varma höljet och störta efter en katt, eller ifall det kom en hund och han ansåg att hundvärdigheten fordrade ett annat uppträdande än att låta sig dragas lik en sjukling, då kom han i ett grufligt dilemma. Å ena sidan visa sig frisk och fullt hundaktigt och å andra sidan åter synas klen, som den hvilken måste skötas om.

Ibland då "Lappo var allt för klen" måste Matte gå fram till "medicinhyllan för att taga dropparna till Lappo", men hon hann aldrig så långt som att taga flaskan, förrän Lappo med ett skutt var nere ifrån soffan, (där han endast fick ligga i sjukdomsfall) samt började leka med sitt klot (en boll af trä, som han fått till julklapp en gång) samt hittade på tusen olika upptåg för att visa att "nu var han frisk igen och medicinen onödig".

Blef han förstig under sina promenader och det var svag is i diken och vägpussar, sätte han tassens med stor kraft på isen för att få den krossad, var det då så att isen var nog stark att trotsa alla hans energiska försök, såg han betydligt snopen ut, men hittade alltid på något annat för att få eventuella åskådare att tro det han "endast skämtat", ty naturligtvis skulle han "ägt kraft att krossa den — om han velat!" — — Lappo ägde mycket stora sym- och antipatier, och det hände aldrig att något kunde öfvervinna hans en gång fattade motvilja för en person, hur mycket denna än sökte ställa sig in hos Lappo, ty det var en känd sak, att dem, som Lappo ej fälde, för dem svalnade äfven hans herrskaps varmare intresse snart nog.

Så kom Lappo med sitt herrskap att flytta ner till Stockholm och lärde han där att känna Kellerman, en tax. Kellermans herre och Lappos Matte voro syskon och Kellerman blef för en tid inkvarterad i Lappos hem. Nu hände det ofta nog att hvar och en skröt öfver sin hund och en kväll fick Kellerman visa allt hvad han kunde för att dymedels stuka till både Lappo och Lappos herrskap, ty det var en känd sak att Lappo aldrig fått stryk och förofrigt till det mesta blott uppfosrats af "Matte" och hvar man vet, att "fruntimmer ej kunna uppfostra hundar"!

Nå, som sagdt var, Kellerman skulle nu visa hvilken klok och väluppfostrad hund han var. Och

Pellerins Växt-Margarin **ersätter**
det finaste mejerismör.

Lappo led grufligt, där han låg i skenbar likgiltighet för hela sin omgivning — ty inte kan det vara roligt att ligga glömd — rent af föraktad — medan en annan hund får all uppmärksamhet riktad på sig!

Kellerman visade hur en död hund ligger. Kellerman visade hur man hoppar öfver käpp. Kellerman visade hur man skall sitta stilla med en sockerbit på nosen och ej röra sig förr än man hunnit räkna till "tre", hvarvid han slängde en lyra i luften med sockerbiten innan den hamnade i hans gap och fick ätas upp.

Kellerman kunde sitta med sin herres käpp ligande på framtassarna. Kellerman kunde gå som akrobat!

Som sagdt är, sådant kan inte vara roligt för en utanförstående hund att höra på, helst för en som är van vid att alltid vara den förste som kelas med och drar allas uppmärksamhet till sig.

Men som Lappo var stött, föll det honom icke in att komma fram och störa.

Lappos Matte saft och såg generad ut, det vill säga Lappo tyckte det.

Han bara grubblade på hvad han skulle kunna göra för att locka dem att tänka på att äfven han existerade. Så fick han en idé! Utan ett gläfs gick han till kakelugnsvrån, ej alltför långt ifrån den beundrade Kellerman, där ställde han sig på bakbenen och raglade smått som "beväringen gör", sedan skällde han "som norrmännen gör", han satte hufvudet på sned "som en kokett hund gör", han gaf slängkyssar som herrar gör då de se en vacker flicka, ja, han drog fram på egen hand, allt, som Matte lärt honom i ensamma stunder ända sedan hans valpår, lärdomar, hvilka gått på skämt och som sällan upprepades numera.

Att Lappo lyckades i sin afsikt att både draga uppmärksamheten till sig, samt höja Mattes anseende som uppfostrarinna, är naturligt.

Nu är det så, att under vår och sommarmånaderna få ej hundar gå lösa i hufvudstaden. Lappo följde naturligtvis sin Matte hack i häl, för stolt att synas ledd i band, och icke ledd för klok att missbruka sin frihet, men Kellerman, som var modern, satte sig öfver lag och rätt och störtade åt det håll han själf ville... dessutom, Lappos Matte var ju icke hans!

Kellerman måste alltså ständigt gå i band. Nu tyckte Lappo att han kunde befria sin Matte ifrån detta besvär, utan vidare frågor tog han bara kedjan ur hennes hand och fortsatte att gå vid hennes sida. Kellerman, som märkte ombytet af ledare, blef glad och tänkte kila i väg, men han misstog sig, Lappo var strängare herre än Matte. Lappo tog tag i kedjan helt nära Kellersmans halsband och så ruskade han häftigt, så häftigt att Kellerman skakade som en liten vante och sedan helt stukad och beskedlig följde Lappo, ja han följde Lappo betydligt mycket lydigare än både Lappos Matte och sin egen herre.

Nu blef det en vana att Lappo alltid fick leda Kellerman på promenaderna. Ibland föll det Lappo in, då de voro uppe på Valhallavägen och det således ej fanns mycket folk att taga hänsyn till, att han i galopp satte i väg ända tills han nådde sin port, då hade Kellerman grufligt svårt att med sina små svängda taxben hinna lika fort som Lappo och ej af denne nesligen måste dragas fram som en halfdöd katt.

Men tiden gick, Kellerman blef förflyttad, d. v. s. hans herre blef förflyttad till ett annat regemente och således äfven Kellerman, Lappo lärde sig kunskaper, ovanliga för en hund, men han blef nästan för klok, det tog på nervsystemet och så blef Lappo åter sjuk, mycket, mycket sjuk, men aldrig klagade och gnällde han.

Han kunde nästan icke se och lika lite gå. Han hade haft till vana att stå på två ben och se ut igenom burspråket i salongen, för att se då

FRÅN ETT CELEBERT BRÖLLOP I UPPSALA meddela vi ofvanstående vackra bild. Bruden är fröken Karin Herdin, dotter till magistratssekreteraren rådmann K. W. Herdin och hans maka, f. Bexelius, och brudgummen t. f. legationssekreteraren vid beskickningarna i Tokio och Peking jur. utr. kand. Carl Reinhold Patrick Reuterswärd. — E. Finn, Uppsala, foto.

"husbond" kom gående hem på middagen och sedan störta till Matte och tala om det.

Nu orkade han inte ens släpa sig dit, till fönstret, men då tiden led framåt, märkte Matte Lappos oro att ej sitta på sin post; hon satte honom då bekvämt i en stol vid det vanliga fönstret, hon visste att Lappo hade svårt att se, skulle säkert ej kunna märka då "husbond" kom, men hvad gjorde det blott Lappo var tillfredsställd.

Han satt där stilla och tyst. Matte arbetade i rummet bredvid. Så hör hon en duns och ser hur Lappo har hoppat ner ifrån stolen och söker släpa sig fram till henne, medan han anstränger sig att röra svansen så som han brukade, då han skulle tala om att "husbond kommer".

Matte trodde ej att Lappo denna gång hade rätt, men hon ville ej sära honom och visa sitt tvifvel, utan hon gjorde så som hon brukade, då Lappo sade till, hon gick ut i tamburen och öppnade ytterdörren, denna gång bar hon Lappo med, ty annars brukade han själf full af fröjd springa före.

Matte stod just och undrade hur hon skulle bära sig åt för att ej göra Lappo ledsen, då "husbond" ej kom, men hon hann ej oro sig, ty i detsamma blef han synlig i trappan, precis så som han brukade alla andra dagar.

Det var tydligt att Lappo, trots sin svaga syn, dock kunnat urskilja honom ibland alla andra nere på gatan.

Men Lappos Matte led för svårt vid tanken på Lappos plågor, hon föredrog att känna den egna saknaden och sorgen efter sin vän, blott denne vän slapp erfara några plågor. Därför tog hon Lappo med sig i en bil och for bort till den plats, där klorformen smärtfritt och utan oro afkortar en hunds lif — och så återvände hon ensam till sitt hem där hvarje plats påminde om den döde vännen — — —

I sommartid.

Af SIRI MALM.

(Forts. o. slut.)

ET VAR ETT MUNTERT Sällskap, som på eftermiddagen körde upp genom lindallén och höll framför stora trappan. Löjtnant Ambjörn Groth kastade fömmarna åt den framspringande rättaren och svingade en ljusklädd flicka i ett huj från vagnen upp på trappan. — Fästmon, tänkte Margareta, och — o, så förälskade de sågo ut. — —

— Ja, här ha ni oss nu, ropade löjtnanten och böjde djupt sin långa gestalt öfver tant Tomasines hand, hur behagar min nådiga tant att må i denna horribla värme? Goddag, gamle farbror Klas, alltid lika ung och glad. Nå, hvad tycka ni om mitt blifvande huskors? Här är hon. Fram och nig, Stella, för allas vår vördade och fruktade tant Tomasine Gylling och sedan för farbror Klas, men honom får du akta dig för, värre rikskurtisör finns inte i hela gamla Småland. Och jag är kolossalt svartsjuk, så mycket farbror vet det. Och löjtnant Groth skrattade uppsluppet och smittosamt, till och med den stränga fru Gylling drog på munnen.

— Och detta är väl den lilla blyga fästmon, kan jag tro, som du samvelsgrant har hållit inom lås och bom hela sommaren, du gamle filur till farbror. Fröken Törne, jag har den äran att lägga min hyllning för edra fötter. Här tycks ungdom och skönhet ha hållit intåg på gamla Tångbygård och eröfrat hela garnisonen. Jaja, jaja, farbror Klas!

— Men Ambjörn, du låter ju inte oss få ett ord med — och den länge, närsynte kandidaten bugade och hälsade korrekt och framförde hälsningar hemifrån.

Jaså, detta var Magnus, hans allvarsamma min klädde honom — o, så vänliga hans blå ögon voro, litet forskande sågo de på henne, då hon lade sin smala hand i hans.

— Men här ha vi ju Erik, välkommen min käre gosse, hvad du ser frisk och duktig ut nu. Nå mor, hvad säger du om vår gudson? Gif du henne stora famnen, pojke, du är i alla fall glad att vara här.

— Ja farbror. Den unge studenten stod med sin hvita mössa i handen, solen lyste på hans vågiga, ljusa hår och de vackra blå ögonen sågo rakt in i ens hjärta — o, så klart — tyckte Margareta, när han varsamt tryckte hennes hand. — Hvad de alla voro glada och — manne någon af dem skulle kunna förstå allt hvad en annan gick och funderade på och längtade efter, allt detta som man inte kunde ge namn, inte den lilla eleganta fästmon, som just nu vid farbror Klas sida gick in i trädgårdssalen, inte den glade löjtnanten, men den allvarsamme Magnus — åhja, men han kunde inte hviska dåraktiga och ömma ord — kanske — Margareta såg upp och mötte den beundrande blicken från Eriks blå ögon — och —

— Margareta lilla, du är väl så god och ser till att vi få ner kaffet i trädgården — tonen var en nyans skarpare än vanligt — hvad tog flickan sig till, stod och stirrade på Erik, nåja, han var då tillräckligt vacker att se på, pojken — men Margareta — nej. Och den stränga nådiga frun på Tångbygård lade sin lilla elfenbenshvita hand på den unge mannens arm: vill inte Erik gå med och se på mina rosor, i år har jag fått en ny stamros, som är magnifik.

Lisa, innepigan, snubblade, ovan vid att

KUNGL. HOFLEV.

A. SELANDER & SÖNER,

GÖTEBORG & STOCKHOLM.

Den som anskaffar möbler, utan kostnadsförslag från oss, går kanske miste om just det, som skulle passat honom bäst.

40-årig erfarenhet som en af de förnämsta möbelfirmor i landet hafva

KONSTNÄRLIGT SKOLAD LEDNING.

BINDANDE GARANTI FÖR

FÖRSTKLASSIGT ARBETE.

För STOCKHOLM:

Särskild MÖBELARKITEKTBYRÅ med profustställning, Birger Jarls gat. 9.

Föreståndare: Sigge Almén.

så här midt i sommaren gå med skor på fötterna, så att kopporna foro skramlande om hvarandra på brickan. Med ett par långa språng var Erik öfver rabatten och hjälpte Margareta att ordna kaffebordet. — Hvad hade de sagt till hvarandra, det visste Margareta inte efteråt, det var allt och det var intet och dock var med ens hela jorden förvandlad och allt omkring henne, som var synligt, det blef som en dansande fröjd och en jublande sång — och lyckan slog ut som en ros i hennes hjärta.

En sådan dag det hade varit, tänkte Margareta, där hon satt sent på kvällen i sitt öppna fönster och såg ut i den drömmande trädgården, en sådan lycklig dag — och nästa lördag, det var en hel vecka dit att gå och längta efter och fröjdas åt, skulle löjtnant Ambjörn hämta henne till Rosenvik, då fyllde gamla farmor där nittio år och all ortens umgänge, släkt och vänner från när och fjärran skulle samlas på den gamla gården. Och hon skulle få stanna öfver söndagen, det hade fästmon bedt, tant Tomasine kunde inte neka Stella Wilck, husets unga gäst, hennes bön. Erik hade tryckt hennes hand till afsked och hviskat: om lördag ses vi åter — och två lyckliga blå ögon sågo in i hennes, men när hon vände sig om mötte hon tant Tomasines ogillande blick — ja, det var ju dumt att svara att inte alla förlofningar sluta med bröllop, när löjtnanten frågade hvilken dag "härads höfdingen hade i nåder behogat bestämma till hennes bröllopsdag" — hvarför skulle de också försöka reta henne med Folke hela tiden — det hörde ju inte alls hit till denna lyckliga värld i denna förtrollande trädgård, något, som hade med Folke att göra. Och tänk, hvad skulle de tro om henne — tant Tomasine hade nog rätt, aldrig hade hon längtat så — detta var lyckan att kunna nå sin längtan bara hon sträckte ut sina armar, så som nu, i den milda sommar-nattens lätta dimma, som låg som en slöja öfver träd och buskar. — Därifrån skulle han komma, från rosengården och — o, så försiktigt han skulle stiga öfver rabatterna med reseda och pensée — jasminerna skulle smeka hans kind och deras berusande doft smyga in till henne — och där på fönsterkarmen skulle hans hufvud hvila, hennes hand skulle smekande glida öfver hans hår, som krusade sig i den fuktiga aftondimman — —. Ack, det fanns ingenting, som betydde något — bara att man var för lycklig att kunna sofva — endast drömma och längta. —

Doktor Magnus Groth reste sig från skrifbordet och mötte med sin vänliga närsynta blick den nya öfversköterskan: välkommen syster! Och han tog ett par steg emot henne — Margareta Törne, hans allvarliga studie-års enda ljusa längtan och tanke, här i hans mottagningsrum i en sjuksystems enkla dräkt.

— Margareta Törne, fröken Törne, mumlade han förvånad, förbryllad, lycklig. Den unga kvinnans ljusa blick mötte hans.

— Doktor Groth, sade hon, ni väntade ej att få se mig, det är jag som är syster Greta. Mellan detta och vårt första möte ligga långa arbetsfyllda år.

— Ja, sade Magnus Groth, och han mindes en solig gammal trädgård, jasminer doftade, en luffig hvit klädning rörde sig som en stor fjärl bland rosenbuskars glöd och luften dallrade af de ungas lyckliga skratt — Eriks och Margaretas — Erik, den alltid saknade yngste brodern — var god och tag plats, fröken Törne.

— Syster Greta, rättade hon.
— Syster Margareta då, för mig åtminstone. — Margareta, det namnet är mig dyrbart — det låg ständigt på Eriks läppar under hans sista timmar — —
Det blef stilla.

— Doktor Groth, sade Margareta Törne sakta, en dag i mitt lif har jag varit helt och fullt lycklig — det var den dag för tio år sedan, då vi möttes, Erik och jag — den enda gången. All min glädje flydde den dag, då jag, i stället för att möta honom i sol och glans, fick strö hvita rosor i hans öppna graf. Till ingen har jag sagt det — han gaf mitt lif en annan riktning — jag fann mig själf.

— Och Folke Bruno?
— Han valde den, som bättre passade — i det fallet är allt godt. Er återsåg jag aldrig, doktor Groth, — alla dessa år har jag längtat att se och tala med er —

— Margareta — syster Margareta — —
— Jag vet, ni kunde inte återse hemmet sedan, efter er förlust, och ni reste utrikes efter examen. Jag stannade på Tångbygård hos de gamla i två år, så länge tant Tomasine lefde — sedan dref mig min längtan till större verksamhetsfält ut bland människorna, till dem, som behöfde mig, och jag blef sjuk-sköterska. Min äldsta syster Cecilia är nu farbror Klas' sällskap på den gamla kära gården — till dem reser jag, när sinnet tränger till ro — —

— Och minnet då?
— Åh, man kan aldrig få för många påminnelser om lyckliga stunder, doktor Groth — i Tångbygårds gamla trädgård firar jag min andakt — där kan jag ännu drömma — —
— Annu en gång blef det stilla och tyst mellan de två, som hade minnet gemensamt af en ljus gestalt med sjäfulla, goda ögon och ett lyckligt skratt.

— Och nu vill Margareta Törne bli min hjälp i arbetet?

— Ja, doktor — efter detta ögonblick har jag längtat — då vi två skulle stå på post vid lidandets dörr.

— Syster Margareta — tappra soldat, som farbror Klas alltid sade, tack för denna stund — den blef mitt lufs högtidsstund.

Och Magnus Groth räckte öfver skrifbordet sin hand till Margareta Törne, där hon satt drömmande och såg ut öfver den snöhöljda sjukhusparken, som januariskymningens blåa dager gjorde sagolik och underbar — nästan lika underbar som den gamla kära trädgården på Tångbygård — tänkte Margareta — nej, stämningen fick ej längre hålla henne fången.

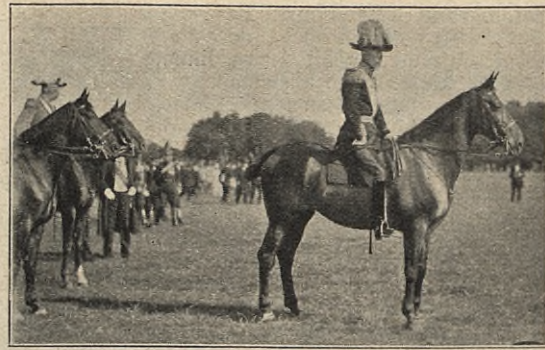
— Doktor Groth, sade hon så med sin lugna blick i hans, nu tala vi om mitt arbete, som jag längtar att få börja. Ert sjukhus är ju ett mönstersjukhus, har jag hört?

Och så voro de inne på kända vägar, som förde till det gemensamma målet, det rika arbetsfältet, där så mången sorg, felslagna förhoppningar och misströstan funnit bot och lindring.

“Uppsalasången”

Iduns festnummer med anledning af studentsångens 100-årsjubileum,

utkommer nu i nästa vecka. Rekvirera i tid, ty upplagan är begränsad och blir utan tvifvel snart slutsåld. Högintressant innehåll med bidrag af Gottfrid Kallstenius, Knut Nyblom, Carl Rupert Nyblom, Johan Nordling, Otto Ulmgren, "Manasse" m. fl. samt ett 40-tal till stor del unika porträtt och andra bilder.

Konungen åser Vendes artilleriregementets defilering å Näsby fält. S. Almqvist foto.

Hur minnet af befrielsekriget 1813 firades af Vendes regemente den 6 sept. 1913.

Kristianstad den 7 sept. 1913.

ERR REDAKTÖR!
"En lifen skildring från Vendes artilleris 100 års fest med kungabesök," skulle det ju vara?

Men att inom en trång ram tvinga in all den stämning, alla de skiftande intryck och all den varma fosterlandskänsla och lojalitet som i dessa dagar gifvit sig till känna på tusen olika sätt — det —! Hm ja, vi få väl se hur det kan gå.

De rent historiska fakta om Vendes artilleris oförvågna och afgörande ingrepp i den världshistoriska slaktningen vid Leipzig, Grossbeeren och särskildt Dennewitz ha i dessa dagar redan blifvit så mycket omtalade och omskrifna att jag icke behöfver uppehålla mig vid dem utan kastar jag mig därför direkt in i dagshändelserna.

Det vet ju hela världen, eller åtminstone hela Sverige, att Kristianstad icke är någon garnisonsstad som hvilken som helst. Utan att det är något alldeles särskildt egenartadt och märkvärdigt med den staden. Ett påstående som ofta väcker utomstående löje. Men man behöfver inte vara länge här förrän löjet förbytes till undran och undran så småningom till beundran. Ty vet, att här är det gamla Vendes regemente, stadens och nejdens stolthet. När express-Larsson talar om hedersstandaret får han tårarna i ögonen. När gubben, hvilken säljer rökt lax och sill på fisktorget och som en gång i tiden följde Oscar Bernadotte på världsomseglingen, får höra att det verkligen är sant att kungen skall komma den sjätte och se på sina tappra gossar ute på Näsby-årans fält, som det kallas, så räknar han i glädjen fel på nära en half kilo. Medan fru Sjövall på frukt- och grönsakstorget strålar som en sol vid tanken på alla de paradisiska härligheter hon skall få leverera till konungens bord.

— Om blott kungen visste! var en tanke som hela dagen i går höll mig fången. Men jag tror verkligen att han visste innan han i går kväll lämnade staden, ty det låg ett sådant skimmer af verklig glädje och lycka öfver hans annars så allvarliga drag. Säkert måste den ström af sann och äkta hänryckning öfver att landets konung och arméens högste befälhavare kom och deltog i deras minneshögtid — icke endast regementets utan hela befolkningens — slagit emot honom som en värmande lifgiftvande väg.

När reveljen på forntidsvis klockan fem på morgonen lät höra sina trumhvirflar var det som om folkets glädje skingrat alla moln och tvingat fram en strålände sommar dag, så varm och frisk och klar som i en saga eller i en dröm. Och då folkskarorna vid notiden ringlade sig ut till Näsbyfältet för att åse då världens största artilleriregemente samt officersvolontärskolan aflämnades till konungen, så suckade den lilla kuftryggiga gumman Lovisa under sin hvita nystrukna spetschalett: — Ja, ja, Gud är god och Han håller sin hand både öfver kungen och sitt folk. Ja-män gör han så. Och det samma ungefär sade i hänryckningen en officersfru, då hon med findrande ögon såg det mäktiga skådespel, som utspelades på det sollysta fältet inför majestätet och hedersstandarets vimplande hvita siden och skirmande guld. Sablarna blixtrade och kanonhjulens mullrade medan spann efter spann, batteri efter batteri, division efter division i raskt traf rullade förbi i jämna täta kolonner.

Paraden afslutad och trupperna aftackade, strömmade människorna in mot staden igen för att sedan dela sig i en massa små rännilar genom de

MEDDELANDE.

Gummiklackarne "Excelsior" ha vid Skomakerifackutställningen i Augsburg den 16-18 aug. erhållit högsta utmärkelsen: "Guldmedalj".

Kobb's Hongkong Thé

är den mest omtyckta thédryck.

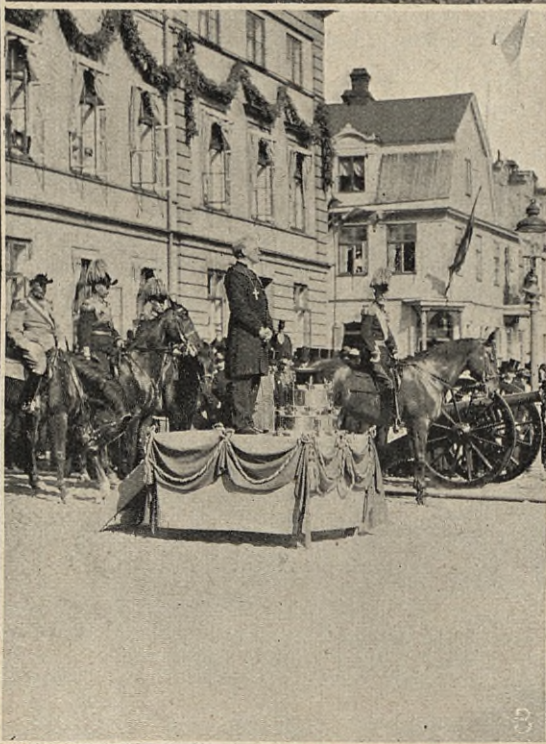
Till salu i alla finare speceriaffärer.

flaggprydda boulevarderna, de trånga medeltidsgrändarna och de vackra planteringarna för att några timmar senare åter flyta tillsammans på Stora torget och åhöra gudstjänsten som hölls af biskop Billing framför Kronhuset. Och medan biskopen talade sina malmfulla ord som dock drunknade i människosorlet innan de nådde Frimurarhotellet, där jag stod och tog mina vyer från fönstret till antichambren af det heligaste heliga, frimurarnas Johannissal, berättade den äldre frimurarvaktmästaren med rörelseskålvande stämma om den gamle Cardellen och hans kanoner, som gjorde sådana underverk, och om hur årsdagen den 6 sept. alltid helighållits i Kristianstad.

På vägen ner, genom det nu helt ombyggda och moderniserade hotellet, som prunkar i marmor, slipad kristall och mässing, kunde jag inte

stå emot att ta en titt in i den väldiga festsalen med sina bord dukade för öfver två hundra personer. I fonden flammade en prakfull grupp af scharlakansröda gladiolus och georginer som gäfvö en präktig relief åt konungens hvita byst. Alla borden voro rikt dekorerade med samma blommor så att det hela bildade ett muntert ackord af hvitt, rött och grönt.

Men det var en glimt blott, ty jag måste skynda till Gamla kasern med dess åldersgrå murgrönsklädda byggnader för att äse minnesstenens afäckande. Genom den vackra i dagarna återuppbyggda Norreport kom jag in på den knagglstensbelagda kaserngården alldeles lagom för att bli kinematograferad och fotograferad af en hel svärm filmare som stodo under den lummiga vördnadsbjudande kastanjen. (Forts. sid. 606.)

Från kungabesöket i Kristianstad. 1. Konungen mottages vid järnvägsstationen. Vid konungens sida öfverste Toll. 2. Från gudstjänsten på Stora torget. I fonden Kronhuset. 3. Biskop Billing predikar. 4. Afäckningen af minnesstenen vid Gamla kasern. 5. Minnesstenen. Foto för Idun af S. Almqvist samt af korrespondenten.

Sommarminnen från Tallbacken.

HUR HAR NI HAFT DET PÅ sommarhemmet för arbeterskor?" Den frågan har ställts till mig så ofta de sista dagarna, att jag halft på skämt lofvade besvara den i pressen. Och eftersom Idun också frågat, så kommer mitt svar här.

Det är i år tredje sommaren jag haft glädjen att i min villa Tallbacken vid Löfberga på Värmdö kunna ta emot arbeterskor under deras sommarledighet. Semester vill jag inte kalla det, ty semester betyder ledighet med lön och de allra flesta ha ledighet utan lön. Men den saken skall väl snart ändras. Arbetsgifvarne skola nog lära sig

komma ut. De betala då 50 öre för middag, 20 öre för kaffe med dopp.

Inackorderingarnas antal i sommar har varit 71. Af dessa ha 24 vistats på Tallbacken en vecka, 34 två veckor, 11 tre veckor. Två ha varit där fyra veckor. De flesta ha ökat i vikt, blifvit solbrända och dukliga. Alla möjliga åldrar från 16 år till 56 ha varit representerade, men vi ha haft en stor skara "småttingar", som "moster", d. v. s. under-teknad, kallar alla under 25 år. Ja, vi ha t. o. m. haft två 5-åringar, som fått följa med sina respektive mödrar. Fruarnas antal har i sommar varit ovanligt stort på Tallbacken, de flesta af dem ha arbete utom hemmet.

inse att det bara är god ekonomi att deras arbetare få stärka sina krafter så mycket som möjligt.

På Tallbacken har jag plats för 12 gäster samtidigt. Och fullt hus har det varit ända från det öppnades den 8 juni tills det stängdes den 25 augusti. Företrädesvis är det hyres- och samkvämsgästerna från Hemmen för arbeterskor i Stockholm, som få inackordera sig på Tallbacken, men i mån af utrymme äro äfven andra välkomna. Sex kr. i veckan är priset för allt utom sänglinne, som medföres. Sofrummen ligga i öfre våningen kring en treflig hall, de äro alla för två personer, utom ett, som rymmer tre, och ett ensamrum, bra att ha för någon klen eller sömlös gäst. I matsalen på nedre botten kunna vi duka sittande bord för 24 personer. Så många äro vi ofta om söndagarna, då flickor från Hemmen för arbeterskor få

Hvad det smakar dessa äldre och yngre kvinnor, som eljes hela dagarna vistas i kvafva fabrikslokaler eller syateljéer och endast höra maskinernas buller så lång dagen är, att lefva friluftslif i den härliga naturen där ute! De första dagarna bli de vanligen så tagna af luften att de somna här och hvar i hängmattor och på mossbäddar. Hvad de njuta af att få sofva ut om mornarna, att intaga sina måltider utan brådska och utan att ha något besvär med dem. Den hjälp med dukning och diskstorkning, som de turvis måste gifva, går med lif och lust, två och två ha sin dag. Sina rum städa de naturligtvis också, men eljes ha de sin frihet att tillbringa dagen hur de vilja, bara de ordentligt passa på måltiderna. Frukosten är kl. 9 f. m., middagen kl. 2 e. m., kvällsmaten kl. half 9. Dessmellan ha vi kaffe kl. half 12 f. m. och 5 e. m. Till frukost ha vi välling och varmrätt,

1. Sommarhemmets yttre. 2. Rödningensarbete i skogen. 3. Badlif vid Myrsjön. 4. Tallbackens matsal. 5. Tall-

backsstranden vid Kvarnsjön. 6. Födelsedagsfest med utklädning. 7. En raststund under blåbärs-plockningen.

till kvällen hafregrynsgröt och smörgås. — Kaffet drickes än på verandan, än i skogen, än vid den idylliska Kvarnsjön, hvarsäckaste strandremsa hör Tallbacken till.

Till nöjena i sommar har hört att röja i skogen och om kvällarna bränna det torra riset vid stranden. Blåbärsexkursionerna ha gifvit godt resultat, lifet hvar hade åtskilliga liter bär med sig till staden. På lekplanen i skogen ha vi "kastat krans" och lekt danslekar, midsommardagen spelades teater där, då Svinaherden (efter Andersens saga) uppfördes. Födelsedagar och namnsdagar firas med flaggning, utklädsel och extra kaffedopp. Handarbeten och högläsning — i slutet af sommaren helst kring salslampan efter kvällsmaten — förekomma mest hvar dag och till nöjena måste ju också baden räknas. Tallbackens badhus är ännu icke färdigt, men strandbaden vid Myrsjön beagnas flitigt. Och så sjunges det och trallas från morgon till kväll både hemma och på promenaderna. I den speciella Tallbacksvisan heter det:

Kom, flickor, låt oss sjunga,
när vi på vägen gå,
vi äro glada, unga
och fritt vi jubla må!

Vi dragit bort från staden
med allt dess släp och knog
och vandra hela raden
till härlig furuskog.

Det är inte bara roliga visor, som sjungas, en mängd af våra vackraste fosterländska sånger ha stått på repertoaren. Och när vi, innan vi gå till frukosten, samlas på verandan, börja vi dagen med en psalm. Det hände att när de friska flickrösterna klingade till orgelns toner, förbikörande lass stannade och arbetarna i ett närbeläget bygge läto spelt och spadar hvilade för att lyssna.

Dessa korta andaktsstunder behöfde ingen af gästerna känna sig tvungen att deltaga i, men alla kommo. "Jag får mer andakt här på verandan, när solen skiner och fåglarna kvittra än jag någonsin fått i kyrkan," sade en. — "Man njuter så obeskrifligt och mår så godt härute, att man nästan tycker det hör till att be till Gud för hvar dag," yttrade en annan.

Hvilken glädje är det inte att få lefva med arbeterskorna därute på sommarhemmet, att se hur de njuta af friluftslifvet och hvilken hastigt hälsobringande inverkan landluft, vilan och ordnade matförhållanden ha äfven på de klenaste. Mer och mer öfvertygad blir jag att semester för de kroppsarbetande är ett fullt berättigadt kraf. Den skall ej blott medföra godt åt de enskilda arbetarne och arbeterskorna, den skall säkert bli en nationell vinst af folkhälsa, arbetsproduktion, lifsglädje. Kanske uttryckte en 24-årig, af umbäranden och ständigt öfverfidsarbete ansträngd och förbittrad sömmerska semesterhvilans betydelse bäst, när hon efter 14 dagars vistelse på Tallbacken förra sommaren, solbränd och hurtig återvändande till staden och arbetet: "Jag är som en ny människa," sade hon, "både invärtes och utvärtes. Och så lätt som det nu skall gå att arbeta! Hela vintern skall jag glädja mig åt sommarminnena och när våren kommer, kan jag börja glädja mig åt att få komma ut nästa sommar. Lifvet blir inte så tungt mera."

GERDA MEYERSON.

Fru Emma Meissner och hr Orvar Björck dansande Tango i operetten "Den glade äkta mannen" på Oscarsteatern. Ateljé Jæger foto.

Från scenen och estraden.

HTEATERSASONGEN ÄR I FULL gång. De uppmarscherande karolinerne inom Stadions murar gifvo signalen till allmänt utfall, och med ens blef det ljus i alla scenramper, och spelet började — oaktadt sensommarens behag lockade utanför teatermurarna med ett glansfullare skådespel än alla världens Reinhardtars någonsin kunna fantasera ihop.

Kgl. teaterns första novitet blef en repris af Aubers gemytliga och musikaliskt spirituella rövvaropera "Fra Diavolo", som med präktiga sångkrifter och nya dekorationer tog sig helt förnygrad ut. — Hvilken musik i dessa gamla franska opera-comiquer! Melodierna flöda så otvunget som vårbäckar och orkestern är rik utan öfverlastning; den har denna behärskade, väl afvägda form, hvars gestaltning är fransmannens hemlighet och mot hvilken de sällan synda. Fru Oscars voluminösa och välkolade sopran fick i Zerlinas koloraturrika parti tillfälle att prestera en sång, som torde ha glädt Auber själf, där han sitter i sitt Elysium och lämpar sina partiturer efter sfärerans harmoni. Hennes spel hade också den rätta farten, det sprakande humöret, egenskaper som hon delade med Fra Diavolos båda handflangare, de bägge rövvarne, hvilka af hr Mal och Stiebel erhöilo en roande karaktärisering. Att hr Stöckmans tenor skulle klinga förträffligt i Fra Diavolos parti var ju endast hvad man väntat — särskildt firade hans sångkonst en liten triumf i tredje aktens aria. Spelet ägde också goda moment, men galgfågeln hade gärna kunnat lysa fram litet kraftigare under rövvarkappan. Tillägga vi så, att fröken Branzell och hr Mandahl utförde det engelska paret utan att allför mycket synda mot rasegendomligheterna hos Albions barn, att körerna gingo perfekt och att det hela efterlämnade ett gynnsamt konstnärligt intryck så framgår däraf, huru lyckadt detta operans första nya program tedde sig. Men publiken borde också visa sitt erkännande genom att gå dit så talrikt som möjligt.

Dramatiska teatern har på spellistan återupptagit ett af förra säsongens konstnärligt intressantaste program: Henri Nathansens judeinteriör "Innanför murarne", och repriserna förlänades ett särskildt intresse genom den nyengagerade unga skådespelskan fru Olga Raphaels öfvertagande af judeflickan Esthers roll. Stödd af en synnerligen förmånlig apparition och en medfödd grace, på hvilken artisten ju redan tidigare aflagt vackra prof, utvecklade hon i sitt spel nu också rätt mycken innerlighet, om än känsloutlösningen i de starkare affekterna ännu syntes något bunden. Diktionen och det enkelt naturliga framträdandet voro allt lof värda och man bör ha rätt att ställa de bästa förhoppningar på den unga konstnärinnans blifvande roller och utveckling.

Svenska teatern började med berlinerlustspelet "En kvinnas roman" af Lothar Schmidt — ett tillfredsställande prof på de dramatiska klenoder direktör Ranft hemfört i sin bekanta kapsäck. En kvinnas roman betyder här icke detsamma som en kvinnas lifsöde, utan fabeln rör sig om en roman, skriven af en kvinna, en roman, som inbragt sin förf. 6,000 mark i honorar och hvilka pengar sedan spela en viktig roll i en erotisk historia om en bedragen hustru och en lättsinnig slarf till äkta man, en af dessa Don Juan-figurer, hvilka till följd af sin altruism när det gäller kvinnor, alltid bort förbli ungarlar. — En ungarl förklarade nyligen i en enquete om orsakerna till den sjunkande äktenskapsfrekvensen, att kvinnorna voro så förtjusande, att man omöjligt kunde afsäga sig dem alla genom att gifva sig med en. Ingenjör Seidler i "En kvinnas roman" borde ha talat och handlat i samma anda. Hr Svennberg ger en förträfflig bild af den vidhjärtade vivören, han är verkligen älskvärd midt i sina snedsprång, äger ett drag af "bon enfant", som förklarar både hvarför hans svärmor har så lätt att förlåta honom och hvarför hans hustru ej kan upphöra att älska honom. Fröken Olga Andersson spelar hustrun med en glädjande temperamentsfullhet, hr Klintberg ger en mycket muntrande bild af en man, som i teorien är mycket skarpsinnig, då det gäller att förstå kvinnor, men i praktiken visar en sublim oerfarenhet, och fru Vahlborg Hansson ger ledigt och elegant den bedrägliga väninnan.

På Vasateatern går samtidigt ett spirituellt wienerlustspel, "Ett modernt äktenskap", af Raoul Anernheimer, som i sin hvassa satir på dagens trassliga äktenskapsförhållanden och i den indignation, som glöder under de fladdrande replikerna, är åtskilligt värdefullare än Schmidts mera harmlösa skämt med samma tidslyte. Här är det herr och fru Winnerstrand samt hr Lindlöf, som sköta viljornas och lynnenas fäkting, och de göra sin sak förträffligt.

Om man önskar ett bevis på hvilken art dramatik, som f. n. ligger publiken mest om hjärtat, så ger lördagens operettpremiär på Oscarsteatern ett öfvertygande sådant i det proppfulla hus, som hälsade framförandet af Eyslers nya operett "Den glade äkta mannen". Andra aktens mycket utbasunerade tango-dans hade naturligtvis spånt förväntningarna högt. Om de motsvarades är omöjligt att afgöra, men numret var vackert, om än något enförmigt, och både fru Meissner och hr Björck skördade rättvist bifall för sina graciösa prestationer. Själva operetten hade en rolig tredje akt, tack vare hr Ringvalls förträffliga spel som en judisk "försöningsadvokat", fröken Grünberg sjöng vackert och hr Ottoson, hvars röst stundom klingar riktigt bra, var förste älskare — något för pigtjusig i underteknads tycke. Hr Textorius spelade med klok beräkning af löje och allvar den lindrigt bedragne äkta mannen. Men få vi be att dansduetten i första akten strykes, den var outhärdlig antingen man ser den från komikens eller koreografiens synpunkt.

ARIEL.

Hur minnet af befrielsekriget 1813 firades af Vendes regemente den 6 sept. 1913.

(Forts. fr. sid. 604.)

Sedan öfverste Toll med några hjärtgripande ord hyllat de svenskers minne som så tappert gjöto sitt blod för världsfreden där ute i det främmande landet lät konungen täckelset falla från den granituggna minnesstenen och truppen marscherade förbi sänkande sina svärdspeisar mot jorden. Sist kom en trupp civila med hvitt band i knapphållet och ett blått och gyllene sidenbanér i fåten. Det var Vendisföreningen, gamla och unga som en gång hört till Vendes artilleri.

Så blef allt tyst och stilla. Det låg liksom väntan i luften då hedersstandaret, som äfven det sänkts inför fallna kamraters och svenskmäns minne, saktat rullades i hop. För att åter vecklas ut, när? I fredfull minneshögtid om ett år, eller vid stridstrummans larm?

Ja, det är det ingen som vet.

Men ett veta vi och det är att det anstolta Vendes regemente icke blott yfs öfver fädernas ära utan ock är redo att med lif och blod följa deras exempel då det en gång gäller.

Så var det kungamiddagen, kvällens illumination och den stämningsfulla glada fest regementets damer höllo på teaterterrassen, där öfverstinnan Toll varmt talade för våra minnen från 1813 och fru major Sädbom hälsade de damer, hvilka förr hört regementet till, och som nu följt sina män från när och fjärran för att deltaga i minneshögtiden — men, — men en liten skilddring skulle det vara — och då så.

HEDVIG SVEDENBORG.

Konstsäsongens premiärer.

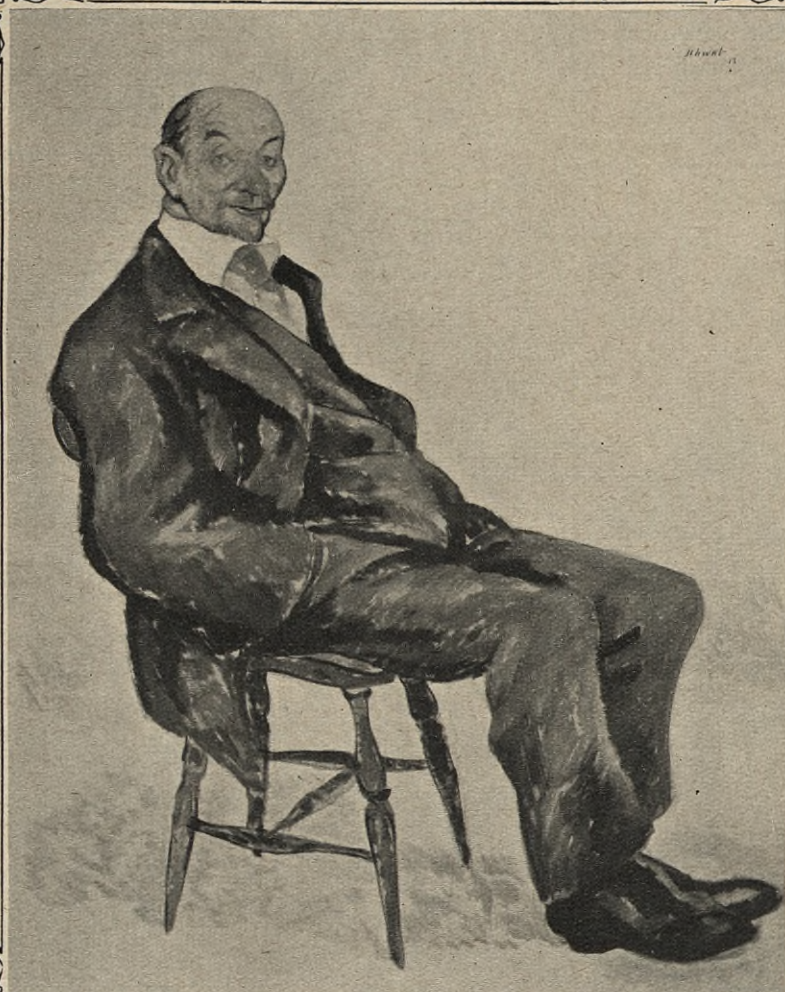

FRÅN MUNCHUTSTÄLLNINGEN I KONSTNÄRSHUSET.

DVARD MUNCH AR framför allt färgernas man. Det form-ligen glöder och skimrar från väg-

garna i Konstnärshusets utställningssal, där hans dukar hänga. Hans "Flicka, tvättande fötterna" utmärker sig exempelvis för en must i koloriten, som frapperar; den skulle med sitt bjärt klingande färgackord kunna kallas en lofsång till kroppens sunda ungdom. "Adam och Eva", en moderniserad framställning af den ödesdigra äppelmålliden, utmärker sig också för en rik färgbehandling, särskildt en egendomlig glitrande bakgrund med gröna toner, som ytterligare förhöjes af trädets ormskinnsliknande bark. Till de bisarra färgutjultelserna måste räknas "Marats död" och en soltafla, som ingen blir glad af att se på. Landskapen äro af skiffande värde, men porträtten, åtminstone flertalet, såsom det af tecknaren Schlittgen, författarne Helge Rode, Nielsen och Gierlöff samt konsul Sandberg, liffulla och briljant

SCHWAB: KLOCKAREN OCH KOMMUNALORDFÖRANDE.

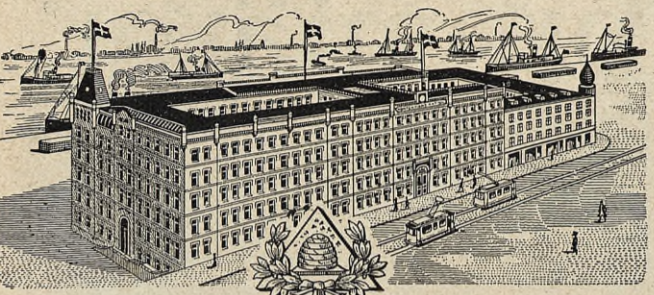
målade. Å den här meddelade interiören synas följande konstverk, från vänster: författaren Gierlöff, Dam i grönt, Marats död, Amor och Psyke, därunder Tröst, vidare Skeppsbygge, därunder författaren Nielsen, sedan ung flicka en face, därunder landskap, slutligen badande pojkar och därunder dubbelporätt med konstnären längst till höger. —

Samtidigt som norrmanen Munch exponerar i Konstnärshuset ha de båda stockholmskonstnärerna T. Schonberg och Schwab en utställning uppe i Konstföreningen. Båda äro dukliga viljor, inga inåtvända grubblare, och hvarken kubism eller futurism har fått dem i sina klor, utan de måla och etsa i mera häfdvunna manér, men likafullt up to date. Schonberg har varit i Paris och visar några präktiga bitar därifrån, jämte mycket annat, och Schwab har hämtat sina motiv från vår skärgård och där hör också hans dräpliga "Klockaren och kommunalordföranden" hemma.

E. H-N.

T. SCHONBERG: ANSPANN.

Konfektions-Aktiebolaget
J. A. Wettergren & Co
GÖTEBORG
NORDENS STÖRSTA FABRIK FÖR TILLVERKNING AF
Damkappor. Kostymer. Barnkonfektion.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

**Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl**

Gyllenhammar

**Gif barn den bästa näring och de
växa upp till friska människor.**

**Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.**

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 14-20 SEPT. 1913.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med falsk sköldpaddasås och potatis; mjölk; kaffe eller te med tunnbröd. Middag: Julienesoppa; kronärtskockor med rödt smör; stekta raphöns med salader och brynt potatis; frukt i mördegssnäckor.
MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt gädda med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt köttpudding med smält smör; äppelsoppa.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillpölsa; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa med mjölk; stekt helgefunda med citronsås.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med svampstufning; mjölk; kaffe eller te. Middag: Färserad kalbringa med legymer; äppelmos med mjölk.
TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalv (rester från onsdag) med förädlade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Får i kål; smörgåspudding med vispad grädda.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillsalad med skarpås; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxrullader med pressad potatis; röd sagosoppa.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pytt i panna med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd

buljong med vermiceller; blodplättar med lingen och smält smör.

RECEPT:

Biffstek med falsk sköldpaddasås (f. 6 pers.). 750 gr. benfri svinhare, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. vitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.). Falsk sköldpaddasås: 2 msk. smör, 1 skifva rökt fläsk (30 gr.), 2 små rödlökar, 2 små morötter, 1 liten purjolök, 1 bit selleri, 8 del. kraftig kalbuljong (kokt på stekben), 1 msk. tomatpuré, 1 tsk. soja, 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 1/2 msk. mader, 1/2 msk. konjak, cayenne.
Beredning: Till säsen brynes smöret med fläsket, skuret i färingar, och de ansade samt sönder-skurna rotsakerna. Då rötterna äro väl brynta tillsättes buljongen, tomatpu-rén och sojan, hvarefter alltsammans får koka 1 1/2 tim. Svinharen torkas med en duk, urviden i hett vatten, och skäres i skifvor, hvilka bultas på båda sidor och beströs med salt och peppar. Biffarna få ligga medan säsen kokas färdig. Buljongen silas och skummas. Smör och mjöl fräsas 2 min., buljongen tillsättes litet i sän-der, och säsen får koka under rörning 5 min. Den afsmakas med vinet, konjaken och cayenne. Biffarna stekas hastigt i smöret, uppläggas på varmt serveringsfat och säsen hälls öfver. De serveras med potatis som frukost-rätt.

Frukt i mördegssnäckor (f. 6 pers.). Mördeg: 40 gr. sötmandel, 3 bit-termandlar, 105 gr. fint smör, 65 gr. socker, 1 äggula, 35 gr. mjöl.

Till snäckorna: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Till garnering: 1 äggvita, 40 gr. florsocker, 15 pistaciemandlar.
Till fyllning: Kompott af äp-p-len, päron ell. ränlkor, vaniljsås.
Beredning: Mandeln skällas, tor-kas och drives genom mandelkvarn. Smöret tvättas och arbetas i en spil-kum tillsammans med mandeln, sock-ret, äggulan och mjölet till en smidig deg, som får hvila 2-3 tim. på kallt ställe. Små snäckor smörjas på yt-ter-sidan med litet smör. Mördegen utkafas till 3 mm. tjocklek och ut-tages med stort, rundt mått till kakor, hvarmed snäckorna beklädas på yt-ter-sidan. Snäckorna ställas, med deg-sidan upp, på plåt och gräddas i ordinar ugnsvärme, tills de äro vac-kert ljusbruna, då de uttagas, få af-svalna och uppstjälpas. Agghvitan slås till hårdt skum, hvarefter sock-ret, som bör vara siktadt, nedröres försiktigt med gaffel. Marängmassan spritsas genom krusig pappersstrut rundt kanten på snäckorna och beströs med den skällade och fint hackade pistaciemandeln. Snäckorna få där-efter stå i svag ugnsvärme, tills ma-rängen är halftorr och har ljusgul färg. De uttagas då, och midt i snäc-kan lägges en eller två syltade fruk-ter, som öfverhällas med vaniljsås.

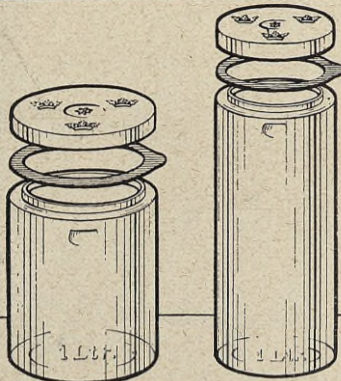
Kokt köttpudding (f. 6 pers.). 4 hg. benfritt, kokt eller stekt kött, 6 del. kokande mjölk, 1 1/2 del. fin-stötta skorpor, 3-4 ägg, 1 hg. smör (smält), 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. vitpeppar, 1 msk. finhackad salt-gurka, 1/2 msk. finhackad portug. lök, 10 gr. smör, till löken.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Köttet hackas my-cket fint (males ej) samt blandas med mjölken, skorpona och de vispa-de äggulorna, hvarefter färsen får stå 1 tim. för att svälla; är den då för fast, tillsättes litet mera mjölk. Smöret, kryddorna, gurkan och löken, fräst i smöret, tillsätts och färsen afsmakas noga. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Mas-san hälls i smord och brödbeströdd bleckform och puddingen gräddas i vattenbad i ugn omkr. 1 1/2 tim. Upp-stjälpes och garneras med skifvor af tomater eller gurka samt persilja. Serveras med smält smör. Om så önskas kan gurkan och löken uteslutas.

Äppelsoppa (f. 6 pers.). 750 gr. färska eller 3 hg. torkade äpplen, 2 lit. vatten, skallet af 1/4 citron, 1 bit kanel (5 cm.), 1 1/2-2 kkp. kross-socker, 25 gr. ris- eller potatismjöl, 1/2 del. franskt vin eller scherry.
Beredning: Äpplena hårtill böra vara syltiga och ej fullt mogna. De sköljas, torkas, skalas ej, skäras i 6 klyftor; blomma, stjälk och kärn-hus skäras bort. Äpplena sättas på i det kalla vattnet tillika med cit-ronskallet samt kanelen och få koka, tills de falla sönder, då de passeras genom grof sikt. Frukturén får koka upp med sockret och afredes med rismjölet, utrördt i 1/2 kkp. kallt vat-ten, hvarefter den får koka under rörning 5 min. Soppa afsmakas med vinet och serveras helst kall med vispad grädda och skorpor eller stekt bröd. — Användas torkade äp-p-len, sköljas dessa mycket väl i ljumt vatten och få ligga öfver natten i det vatten, hvare de skola kokas.

Stekt helgefunda (f. 6 pers.). 1 kg. helgefunda, 5 msk. salt (75 gr.), 3 lit. vatten, 1/2 citron.
Till panering och stekning: 1/2 ägg, 2 msk. stötta skorpor, 1 hg. smör.
Beredning: Fiskstycket rensas, det mörka skinet borttages. Saltet upplöses i vattnet och fiskbiten får ligga däri 1 tim. Den upptages, in-klappas i en duk, gnides med citro-nen, penlas med det uppvispade äg-get på den sida, hvareifrån skinet är aftaget, och beströs med stötta skorpor. En långpanna smörjes med hälften af smöret på så stor fläck fiskstycket upptar, det lägges däri med den panerade sidan upp, be-läggas med resten af smöret, för-deladt i flockar, och stekes i mått-ligt varm ugn omkr. 40 min., hvar-under det ofta öses öfver med smö-ret i pannan. Om så önskas kan smö-ret spädas med 2 del. kokande vat-ten. Garneras med refflade citron-skifvor och persilja samt serveras med citronsås och kokt potatis.
Fiskstycket kan äfven, sedan det gmidts med citronsaften, skäras tvärs öfver i 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas med en fuktig köttklubba. Fisk-skifvorna doppas i vispad ägg, vän-das i stötta skorpor, stekas i smör oöfvan på spisen och serveras med cit-ronsås, stufvade grönsaker eller po-tatispuré.

Får i kål (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. lambringa, 1 hvitkålshufud, 1 msk. salt (15 gr.), 15 hvitpepparkorn, 1 la-gerblad, 1/2 lit. kokande vatten, 2 msk. hackad persilja.
Beredning: Köttet torkas med en duk urviden i hett vatten, hugges i jämna bitar, hvilka läggas i 1 lit. kokande vatten, tillsatt med 1/2 msk. salt, och får koka utan lock omkr. 10 min. Köttet tages upp och öfverspo-las med kallt vatten. Kålhufudet be-fras från de yttre, gröna bladen och skäres i stora klyftor. I en järn-gryta läggas köttet och kålen hvar-vid med kryddorna mellan hvarje hvarf. Vattnet tillsättes och anrätt-ningen får därefter sakta koka, tills köttet är mört, eller omkr. 2 tim., då den lägges upp på varm karott

Svenska Inkokningsburkar

af Rejmyres erkända särde-
les hållbara fabrikat af "Rex"
modell passande till alla
apparater.

NORRMALMSTORG 16
hörnet af Biblioteksgat.
A. T. 74 93. R. T. 28 87.

STUREPLAN
20 Birger Jarlsgat.
A. T. 58 38. R. T. 10 11.

De Svenska Kristallglasbrukens Försäljningsmagasin.
Kungl. Hofleverantör.

**Hushålls-
utgifterna**

kunna nedbringas
med **Gasens** tillhjälp.

Se gasverkets broschyr nr 28, som er-
hålls gratis å gasverkets utställning.
Gasspisar visas och demonstreras å

Gasverkets Utställning,

Stlmstel. 60 32. **Kungsgatan 54.** Rikstel. 28 93.

Stadion, Nobless

fin Smörkex.

ARTIEBOLAGET ÖREBRO KEXFABRIK.
Kungl. Hofleverantör.

A. C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG.

**Äkta Göteborgs-
Knäckebröd.**

Hygienkontrollant:
Dr G. Hjort
af Ornäs.
Tel. 11 & 929.

**Där hållbarhet och bril-
liant utseende** sättes i första
rummet, är målning med
emaljfärgen **Chinalack** att
föredraga framför alla andra
liknade färger. Belönad med
guldmedal. Arsenikfri enl.
nya giftstadgan.
Finnes i alla kulörer hos
alla färghandlare. Fabrikan-
ter: **Dorch, Bäcksin & Co**
A.-B., Göteborg och Stock-
holm.

Alla svaga barn böra få
Vasens stärkande järnpreparat »Ferrol».
Dess angenäma smak gör att det med
lätthet tages. Aptitgivande ökar det
hastigt kroppsvikten. På alla apotek
till 2 kr. fl.

ORIGINAL
SINGER
SYMASKINER

Världsberömda.
SINGER C:o
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filiabler
på alla större platser.

**Konservapparater, Burkar, Syltkrukor, Glas,
Porslin, Lampor m. m.**

Billigast hos **Svenska Glas- & Porslins-
magasinet**, 4 Östermalmstorg, Stlm.
Illustr. priskurant mot 10-öres porto.

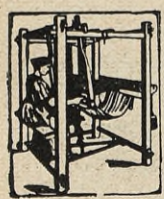
OM ALLA VISSTE

hurgodt hälso-
och samt

vanligt kaffe blir, då det blandas
med **VICTORIA-KAFFE**, skulle de
alltid använda detta utmärkte
kaffetillsättningsmedel.
VICTORIA-KAFFE
är verkligen välsmakande och i
motsats till vanligt kaffe äfven när-
rande samt upphäver till stor del
det vanliga kaffets häsofarliga
egenskaper. Blanda därför Edert
vanl. kaffe med **VICTORIA-KAFFE**
från **Per Fricks Fabriker, Malmö.**

Annonsera i Idun!

**Köp
Schweizer's
Siden**

**Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt och kulört:
Crepon, Faconnés, Chinés, Ottoman, Messaline,
Mousseline 120 cm. bredt från 95 öre metern, Sammet
till klädningar och blusar. Plysch till jaketter och kåpor.
Såväl som blusar och rober med äkta Schweizer-
broderier i batist, ylle och siden.**

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt
till privatpersoner portofritt och redan förtulladt
till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

MAIZENA

Oumbärlig vid tillredning af gröt, puddingar, bakverk etc.
Bästa näringsmedel för barn och sjuka!

[Säljes öfverallt i 1/4- och 1/2-kg. paketer.

Det bästa läkemedlet är

ÄKTA BRÖSTKAREMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Gymnastikdirektörsexamen

aflägs efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 14 sept. Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Göteborgs Gymnastiska Institut

Göteborgs Arkader, Göteborg, längsta o. fullständigaste specialkurs i Sjukgymnastik o. Massage. Nästa läsår börjar den 12 sept. Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm, Mästaremgatan 70.

Professor Unmans Institut

börjar 1 okt. ny (ett-årig) kurs i massage och sjukgymnastik. Begär prospekt! Brunkebergsg. 9, Sthlm.

BARNMORSKAN fröken Ida Lejmark åtager sig praktik i familjer. Även resor till landet. Adr. Östermalmsg. 51, Stockholm.

MOMENTAN. Bästa färgmedel för hår och skägg. Är för hälsan oskadligt.

Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr sats. Ziwoertz Efr., Göteborg.

Äterförsäljare rabatt.

Javana Lelu

det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr.

Franska Parfymmagasinet, 21 Drottningg., Sthlm. Hofleverant.

Damer!

Innan Ni göra något för Eder hy, hänvänd Eder förtroendefullt till Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör; 21 Drottninggatan 21, Sthlm, där Ni kunna diskret erhålla enastående och oskadliga medel, som verkligen försköna hy.

Missprydande hårväxt

utrotas med Trianonpasta utan efterlämnande af märken eller rodnad i huden. Absolut ofarligt luktfritt medel - icke pulver. Bättre än elektrolytisk behandling. Användes dagligen med osviklig framgång i min praktik för skönhetsvård, vid behandling såväl i ansiktet som i kroppen. Pris 5 kr. till landsorten mot postförskott. Försändes diskret. MARIA ENQUIST, Biblioteksgatan 6-8, Sthlm. Rik. Norr 390. Allm. 226 62.

Den som vill undvika att i sommardid få en röd och fräck hy bör ingnida den med Oatincrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre.

Huden får genom rationelt bruk en vacker varm färg. Oatincrème öfverallt samt hos A. W. Nörding, Biblioteksg. 11, Drottningg. 63 och Birgerjarlsgatan 16, Stockholm.

Från YSTAD användes YVY tvål.

Säljes i hvarje väl sorterad parfym- och herrekliperingsaffär för 50 öre pr st. Österlin & Ulrikssons Kem. Tekn. Fabrik, YSTAD

EAU DE QUININE KRONAN AF ALLA HÄRVATTEN ED. PINAUD

18. PLACE VENDÔME PARIS Bevarar o. stärker hårväxten.

FÅS ÖFVERALLT ED. PINAUD

OM JAG MÅSTE TVÄTTAS. SÅ TVÄTTA MIG ÅTMINSTONE MED VINOLIA

Vinolia Generalagentur: Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Dj.

Realskole- och Studentexamen inkörsporten till statstjänster och säkraste vägen till alla offentliga värf, kan nu på mycket kort tid vinnas genom studier vid Mariannelunds Praktiska Skola, enda praktiska skola i Sverige, som för fram till studentex. Till realskoleexamen är hos oss normala tiden för medelmättigt begärfade 3 terminer (1 1/2 år) i st. för 6 år, men många hafva tagit den på ändå kortare tid såsom 2 terminer med folkskola som underlag och ändå erhållit höga betyg. Studentexamen, som aflagts af ett 20-tal af våra elever bl. hvilka två unga kvinnor i år från folkskola. De bästa lärarekrafter, nybyggda lokaler, gymnastik, bad, idrott, den härligaste skogsluft. Begär specialprospekt för real och gymnasiet mot 20 öre. Alb. Ljungström, Adr.: endast Praktiska skolan, Mariannelund.

Vid Husmoderskolan, Insjön,

börjar ny hushållskurs den 15 sept. Prospekt mot porto.

bereder man bäst af MAGGI'S Buljong-Tärningar

Margareta Slöjd- och Husmodersskola har till uppgift att praktiskt undervisa flickor mottagas & Nobynäs Herrgård, härligt läge i hälsosam trakt & småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Nobynäs Hushållsskola.

Kurser fr. 1 sept. till 20 dec. 1913 och fr. 20 jan. till 20 maj 1914. Bildade flickor mottagas & Nobynäs Herrgård, härligt läge i hälsosam trakt & småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Ljungby Hushållsskola, Kronobergs län,

mottager nya elever. Kurs i hushåll, konservering, kläd- och linnesöm. Natturskönt beläget. Begär prospekt. A. Bäckström.

Hushållsskola i Pensionat Styrnäs,

beläget & Lyckorna (Vestkustens vackraste badort) mottager elever under tiden 1 okt.-31 dec., 2dra term. 1 jan.-31 mars. Praktisk undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, serviertföret, smörupplägning m. m. Pris ett för allt 75 kr. pr mån. Vidare genom Fru E. Norén, Stigbergsgatan 20, Göteborg. Riks 8319.

Elsa Philips Husmodersskola, Karlavägen 1 A, Stockholm,

börjar sin 11:e termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1913. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af frukt, grönsaker och kött, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. Eftermiddagskurser efter samma program anordnas även för begränsad antal damer. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran. ELSA PHILIP, Stockholm, Karlavägen 1 A, 3 tr. Tel. Ö. 1310.

Senaste Korsett-Nyhet!

"MILAVA"-Korsetten.

Denna korsett gifver figuren en rak modern form och är särskildt utarbetad efter dagens moderiktning. Denna korsetts förnämsta fördelar äro, att tygremsan i sidan är försedd med insydda aluminiumfjädrar af högsta kvalitet och styrka, förhindrar fjädrarnas brytning och utslitning genom tyget, hvilket betydligt ökar korsetts hållbarhet. Som hela lifvet är försedd med aluminiumfjädrar och aluminiumplanschett, garanteras samma absolut rostfritt. Utan att uttaga fjädrar eller planschett kan hela lifvet tvättas under garanti för rostfrihet. "Milava a". Silkesbrokad i matt guldfärg. Försedd med strumphällare fram och i sidan af extra prima kvalitet. Kr. 9:- Ytterst elegant bred brodyrutstyrrel. Storlek 56-74. "Milava b". Extra prima brokad, blommigt i beige botten med ljusblått. Extra prima strumphällare fram och i sidan. Kr. 7:50 Bred elegant spetsutstyrrel. Storlek 56-80. "Milava c". Extra prima garnfärgad drell, naturgrå af extra stark slitkvalitet med strumphällare fram, ej i sidan. Kr. 6:- Fin brodyrutstyrrel. Storlek 60-80. "Milava d". Extra prima satin, ljuslila, med strumphällare fram och i sidan. Kr. 5:- Med bred fin spets. Storlek 56-80. Vår illustrerade priskurant sändes gratis vid efterfrågan. Till landsorten mot postförskott + porto.

Kyrkogatan 32, GÖTEBORG. A. JÖNSSON & C:o.

Råsunda

(15 minuters spärivägsresa från Odenplan)

Observera följande låga hyror: 6 rum, kök, badrum, hall, 2 W. C., gas m. m. Kr. 1,250:- 5 " " " " " W. C., gas, fri värme " 1,250:- 4 " " " " " " " " " " " " " 1,100:- 4 " " " " " " " " " " " " " 750:-

Uppllysningar å Stockholms Uthyrningsbyrå, Kungsträdgårdsgatan 12 samt på platsen.

E. Hulth Kvinnliga Utbildningsskola, Stockholm

äro alla elevplatser upptagna för höstkursen 15 sept.-15 dec. Anmälningar till vårkursen 1 febr.-1 juni 1914 kunna insändas redan nu. Förfrågningar besvaras och prospekt sändas. Adr.: Disponentvillan, Rörstrand, Stockholm.

Rodenstamska Skolan, Hudiksvall. Husmoderskurs: Matlagning (enkla och finare), bakning, korfberedning, konservering, dukning, servering, födoämneslära, väfnad och slöjd. 1-månadskurs i konservering efter moderna principer. Börja 20 aug. Seminariekurs för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi och slöjd. Börjar 20 jan. 1914. Prospekt på begäran.

Emma Nordberg och Augusta Petersons Målarskola, 38 Smålandsgatan. Lektioner i Porslin, Akvarell, Oljemålning, Gyllenlådor, Läderplastik. Lager af porslin, materiel för målning. Porslin brännes. Tel. Br. 62.

Ingeniör-Akademi WISMAR a. d. Ostsee för Maskin- och Elektro-Ingeniörer, Byggnadsingeniörer, Landtmätare och Arkitekter. - (Järnbetongsbyggnad och Kulturteknik). Nya laboratorier.

Stockholms Musik-Institut, 7 B Brahegatan 7 B.

Allm. Tel. 115 96. Rikstel. Österm. 11 85. Høstterminen börjar den 15 sept. Undervisningsämnen: Piano, Solosång, Violin, Harmonilära och Musikhistoria. Anmältid den 12 och 13 sept. kl. 1-3 samt 1/2 6-1/2 7 e. m. Under terminen anmälning- och mottagningstid dagl. kl. 1-2. Lärare i solosång: Fru Clara Morales. Förste lärare i violin: Herr Julius Ruthström, i piano: Underteknad. Lärare i harmoni: Direktör Otto Olsson. Musikhistoriska föreläsningar: Herr Olallo Morales. Filialer å Söder, Kungsholmen och Lidings Villastad. Prospekt erhålles. Sigrid Carlheltm-Gyllensköld.

Undervisning

meddelas omsorgsfullt å Nya Matlagningsskolan, Holländareg. 20, i matlagning, bakning, konservering m. m. MARIA RÖNNE.

Bildade flickor utbildas till hemsköterskor.

Kursen varar 1 mån. Pris 50 kr. Full kunighet i matlagning, städning och någon sömnad fordras. Anmälningar mottagas 12-1. Efter genomgången kurs beredes platser i familjer efter timpris. Goda bostäder anskaffas. Ester Norén, lärarinna i husökonomi, Kungsholmstorg 4, V., Stockholm.

Spetsöm. Vackra mönster å väf till: kragar å 1:75, manschetter 0:50, 1:- kr., jaboter kr. 0:30, 0:50, 0:75 pr. st, väskor 1:50, rutor (stjärnor till infällningar) 0:30, 0:50, udd-spetsar kr. 1:-, mellanbårder m. m. Thérèse Sandin, Regeringsgatan 2, Landskrona. Order exp. endast mot postförskott eller fört insänd likvid.

Landtställe

i skogrik trakt af småländska höglandet och i närheten af 2 nye sjöar, passande till sjuk- eller hvilohem, är till salu. Vidare genom korresp. under sign. »Hvilohem», Dagens Nyheter Hufvudkontor, Stockholm, f. v. b.

Snöhvitt tvätt utan borstning eller gnidning

erhålles med Castoriatvål. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnelagret, 24 Smålandsgat., Stockholm. Prospekt franko.

Det bästa hvetemjölet

DIAMANT Såpa Tvål Tvålpulver

Ferrin

Fås på apoteken. Bästa järnmedel utmärkt styrkande. Apoteket Lejonet, Malmö.

Idun utgives denna vecka i A och B.